

Magyarország Alkotmánybírósága

1015

Budapest

Donáti u. 35-45.

ea

SZÉKESFEHÉRVÁRI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
ÜGYSZÁM	
KEZDŐIRATON:	
postán, gyűjtőládába / személyesen, faxon, e-mailen	
ÉRKEZ:	2013 JÚL. 19
PÉLDÁNY: 1	FELZET:
MELLÉKLET: 4	KOZTUK:
ÜGYSZÁM	
ÜTOIRATON: 1.M.507/2012/13.	

13.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	N/1291-0/2013.
Érkezett:	2013 AUG 27.
Példány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 9+3 db	PC

Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság

útján.

(Ügyszám: 1.M.507/2012/5.)

Tisztelt Alkotmánybíróság!

dr. Ábrán József (1139. Budapest, Teve u. 12-14. szám alatti lakos) a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság útján, a törvényben biztosított határidőn belül a következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordulok az Alkotmánybírósághoz. Kérem, hogy a panasz alapján az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 232/J.§ (3) bekezdésének alkotmányellenességét, és semmisítse meg a jogszabályi rendelkezést. Tájékoztatom az Alkotmánybíróságot, hogy a megtámadott a rendelkezés 2013. április 2-án lépett hatályba.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének B. Cikke (jogállamiság elve) és XV. Cikke (hátrányos megkülönböztetés tilalma). Kérelmemet a személyesen érintettként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény (Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 41. § (1) bekezdése alapján terjesztem elő. A személyes érintettséget az igazolja, hogy a jelzett ítélettel eldöntött perben felperes voltam. Az alkotmányjogi panasz és személyes adataim nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok. A jogerős ítélet ellen 2013. július 3. napján felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be. Önálló jogi képviselőt nélküli eljárási jogomat a P/1. szám alatt csatolt szakvizsga - bizonyítványom igazolja.

Alkalmazandó jogszabályok

a) Alaptörvény

B. cikk

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Q. Cikk

„(...)

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”

I. Cikk

„(...)

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

XV. cikk

„(...)

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(...)”

XXIII. cikk

(...)

(8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

24. cikk

„(...)

(2) Az Alkotmánybíróság

(...)

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját,

(...)

b) Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény (Abtv.)

26. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és

b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

41. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 24-26. § szerinti eljárásában a hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét megállapítja, a jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést teljesen vagy részben megsemmisíti.

(...)

(4) Az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.”

c) A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.)

232/J. § (1) Ha a bíró felmentésére a 33/2012. (VII. 17.) AB határozattal megsemmisített 90. § ha) alpont alapján került sor, a bíró az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi XX. törvény hatálybalépésétől számított 30 napon belül nyilatkozik az OBH elnökének arról, hogy kéri-e a bírói tisztségbe való visszahelyezését. A 30 napos határidő jogvesztő.

(2) Ha a bíró az (1) bekezdésben meghatározott nyilatkozatában kéri a bírói tisztségbe való visszahelyezését, az OBH elnöke megteszi a törvény alapján szükséges további intézkedéseket, valamint intézkedik a bíró elmaradt illetményének (egyéb járandóságainak) - ideértve a határozott idejű bírósági vezetői kinevezés időtartamára járó vezetői pótlékot is - megtérítése iránt. A határozott idejű bírósági vezetői kinevezés időtartamára járó vezetői pótléknak a visszahelyezésig elmaradt részét egy összegben kell megtéríteni a visszahelyezéskor; a határozott idejű kinevezésből a visszahelyezést követő időszakra járó vezetői pótlék havonta az illetménybe épül be akként, hogy az egyébként esetlegesen járó vezetői pótlék összege beleszámít. A 232/E. §-ban foglaltak választása esetén a határozott idejű bírósági vezetői kinevezés időtartamára járó vezetői pótléknak a visszahelyezésig elmaradt része jár. Nem kell megtéríteni az illetménynek (egyéb járandóságnak) azt a részét, amely máshonnan megtérült. A bírót a felmentését megelőző beosztási helyén kell továbbfoglalkoztatni. Ha tanácselnök bírói szolgálati jogviszonya került jogellenesen megszüntetésre, őt a tanácselnöki tisztségébe is vissza kell helyezni.

(3) Ha olyan határozott időre kinevezett bírósági vezető bírói tisztségből való felmentésére került sor a 33/2012. (VII. 17.) AB határozattal megsemmisített 90. § ha) alpont alapján, aki az (1) bekezdésben meghatározott nyilatkozatában kéri a bírói tisztségbe való visszahelyezését, és a kérelem előterjesztésekor az a bírósági vezetői tisztség, amelyből felmentették, még nincs betöltve, őt kérelmére e bírósági vezetői tisztségébe kell visszahelyezni. A vezetői tisztségének tartama az eredeti kinevezés szerinti időtartamig tart. Ha a visszahelyezés a korábbi vezetői tisztségbe történik, a (2) bekezdésben meghatározott vezetői pótlék megtérítésére a visszahelyezés időpontjáig terjedően kerül sor.

I. A tényállás

1. A Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának kollégiumvezetője voltam. A kinevezésem határozott idejű volt, 2014. február 8-ig tartott volna. 2012. június 30-án felmentettek a bírói szolgálati viszonyból, mert betöltöttem a 62. életévemet. Ezzel egy időben vezetői beosztásomat is elvesztettem. Ezt követően az Alkotmánybíróság a 33/2012. (VII. 17.) AB határozattal (a továbbiakban: Abh.) megsemmisítette a Bszi. kényszernyugdíjazást lehetővé tévő 90. § ha) alpontját.

2. A Bjt. 232/J.§ (1) bekezdése szerint, ha a bíró felmentésére az Abh.-val megsemmisített 90. § ha) alpont alapján került sor, a bíró az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi XX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) hatálybalépésétől számított 30 napon belül

nyilatkozhat az OBH elnökének arról, hogy kéri-e a bírói tisztségbe való visszahelyezését. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy ha a bíró kéri a bírói tisztségbe való visszahelyezését, akkor a felmentését megelőző beosztási helyén kell továbbfoglalkoztatni. A (3) bekezdés rendezi a határozott időre kinevezett bírósági vezetők helyzetét. Eszerint ha a bíró az (1) bekezdés szerint kéri a visszahelyezését, őt kérelmére ebbe a tisztségbe kell visszahelyezni, ha az még nincs betöltve. A törvény nem tartalmaz szabályozást arra az esetre, ha a vezetői tisztséget időközben betöltötték.

3. Jelen ügyben – bár a törvényi feltételeknek megfelelően kérelmeztem – nem helyeztek vissza vezetői tisztségembe, mert addigra azt már egy másik bíró töltötte be. Emiatt hátrányosabb helyzetbe kerültem, mint azok a kollégáim, akiknek nyitva maradt a vezetői pozíciója, amibe a megfelelő eljárást követően vissza is kerültek.

4. Ezután kimerítettem a nyitva álló jogorvoslatokat. A jogerős döntés a Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3. Mf. 20.194/2013/4 számú ítéletével született meg, melyet a számomra 2013. május 31-én kézbesítettek.

II. Alaptörvény-ellenesség

- hátrányos megkülönböztetés tilalma

5. A fenti szabályozás és az azon alapuló jogerős bírósági ítélet sérti az egyenlő bánásmódhoz való jogomat, melyet az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése garantál. Eszerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Jelen esetben a hátrányos megkülönböztetés az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jog és a XXIII. cikk (8) bekezdésében garantált közhivatal viseléséhez való jog szempontjából merül fel.

6. Az Alkotmánybíróság diszkriminációs tesztje alapján hátrányos megkülönböztetés akkor valósul meg, ha azonos helyzetben lévőket különbözően, vagy különböző helyzetben lévőket azonosan kezelnek (lásd pl. 1181/B/1990. [IV. 09.] AB határozat). Az azonos helyzet megléténél azt kell vizsgálni, hogy homogén csoportba tartoznak-e a különbözőképpen kezelt alanyok. Jelen esetben olyan alkotmányellenesen felmentett bírőról van szó, akik a jogszabályhely megsemmisítését követően visszakerülhettek vezetői pozíciójukba, ha azt kérték. A homogén csoport tagjai kérték a vezetői tisztségbe való visszahelyezésüket, ám azt csak a csoport bizonyos tagjai kapták meg: azok, akiknek a pozícióját még nem töltötték be. Erre a csoport tagjainak nem volt ráhatása, ez egy tőlük független, a véletlenül múló tényező, beleillik az „egyéb helyzet” kategóriájába. Ezért kijelenthető, hogy a különbségtétel fennáll.

7. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az egyéb helyzet szerinti különbségtételnél azt kell vizsgálni, hogy van-e annak tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű oka (35/1994. [VI. 24.] AB határozat, ABH 1994, 197, 200.). Az, hogy bizonyos pozíciókat betöltötték, míg

mások szabadon maradtak, azon múlt, hogy volt-e megfelelő, sikeres pályázó az adott munkakörre. Ha volt ilyen pályázó, a vezetői tisztséget betöltötték, ha nem volt, az szabadon maradt. A megkülönböztetés ezen a tényezően alapult, amit semmi esetre sem lehet ésszerűnek nevezni. Megjegyzem, tudottan alkotmányellenes felmentés(ek) okán megüresedett pozíciókra való pályázás/pályáztatás és az ezen az úton való betöltése az említett pozícióknak önmagában is rendkívül problematikus és főként sérti az Alaptörvény B. Cikkében foglalt jogállamiság elvét. Egy jogállamban ugyanis alkotmányellenesen kiüresített bírósági vezetői pozíciókat feltölteni nem lehet, ez alapvetően ellentétes a jogállami bírósági működéssel.

8. 2012. június 30-án mentettek fel bírói tisztségemből. Az Abh., amely megállapította a bírák kényszernyugdíjazásának alkotmányellenességét, 2012. július 17-én kelt. Ezek után nyilvánvalóvá vált, hogy a kényszernyugdíjazott bírákat valahogyan vissza fogják helyezni korábbi pozíciójukba, melyet a Módtv. meg is valósított. A Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának jelenlegi vezetőjét 2012. november 1-jén nevezték ki. Ebben a helyzetben az lett volna az elvárható és ésszerű magatartás, hogy a pályáztatással és az új vezetők kiválasztásával megvárják a függő jogi helyzet rendeződését, és – ahogyan addig is – megbízott vezetők töltik be a szóban forgó pozíciókat.

9. Ezek alapján elmondható, hogy az azonos helyzetben lévő alanyokat különböző módon kezelték, és nincs olyan ésszerű ok, ami kimentené a megkülönböztetést. Ezek alapján hátrányos megkülönböztetés ért a Bjt. 232/J. § (3) bekezdéséből, és az azon alapuló jogerős bírósági ítéletből fakadóan.

- jogállamiság

10. Az ilyen eljárás nem csupán egyéni alapjogokat, hanem a jogállamiságot is sérti. Az igazságszolgáltatás függetlenségét garantálja, hogy a határozott időre kinevezett bírósági vezetőket pozíciójukból csak nagyon kevés esetben lehet elmozdítani. Jelen ügyben a törvényhozó hatalmi ág törvénymódosítással hirtelen sok bírósági vezetőt mozdított el hivatalából, a megbízási idejük lejárta előtt. Ez az eljárás jogállamban elfogadhatatlan.

11. Jóllehet az Alkotmánybíróság a 3076/2013. (III. 27.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh2.) úgy érvelt, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének elmozdítása nem alaptörvény-ellenes, az az ügy nem analóg a jelenlegi helyzettel. Az Abh2.-ben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökének jogkörei jelentősen változtak, és mivel az elnökhelyettes az elnök általános helyettese, így az ő jogköre is bővült a korábbiakhoz képest. Ez a változás alkotmányossá teheti az elnökhelyettes mandátumának megrövidítését törvényi úton. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a szervezetátalakításon túl még az adott szervezet funkcióinak, azaz feladat- és hatásköreinek jelentősebb megváltozása is megalapozhat, indokoltá tehet törvényhozói beavatkozást, hiszen a hivatalban lévő vezető kiválasztásánál értelemszerűen nem lehettek tekintettel a megváltozott kompetenciákból adódó alkalmassági, megfelelőségi szempontokra, ugyanakkor nem zárható ki, hogy az új funkciók ellátása más szemléletű, felkészültségű, szakmai előélettel és gyakorlattal rendelkező személyt igényel (34. pont).

12. Az Alkotmánybíróság kifejti az Abh2.-ben: „a bírósági szervezetrendszer teljes körű átalakítása, a Kúria és elnökének feladat és hatásköreit érintő jelentős változások az elnök jogi helyzetét nagymértékben módosították a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének kinevezése idején fennállott helyzethez képest. Mindezek természetesen járta együtt az elnökhelyettesi funkció, feladat és hatáskör változásaival. Ezeknek a változásoknak a tükrében fokozott jelentősége van annak a bizalmi viszonynak, melyet az elnökhelyettes kinevezésére vonatkozó korábbi alkotmányi és a jelenlegi törvényi szabályok kifejezésre juttatnak.”

13. Jelen esetben azonban egy kollégiumi elnökről van szó, akinek a hatásköre nem változott a bírósági rendszer átalakításával. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. LXVI. törvény 66. § (1) bekezdése szinte szó szerint ugyanúgy szabályozta a kollégiumvezető feladat- és hatásköreit, mint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 124. § (1) bekezdése. Ezáltal nincs is alkotmányos indoka a korábbi kollégiumvezetők tisztségének megrövidülésének. Ezt támasztotta alá a Módtv. is, amely az alaptörvény-ellenes helyzetet orvosolva visszahelyezte a bírósági vezetőket korábbi pozíciójukba.

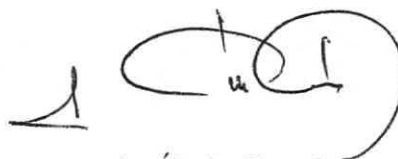
14. A jogbiztonságból fakadó előreláthatóság követelményével ellentétes, ha stabil, kiszámítható jogviszonyok egyik pillanatról a másikra változnak meg. Továbbá a hatalmi ágak elválasztását is sérti egy olyan helyzet, melyben a törvényhozó hatalom hirtelen radikális változást eszközöl a harmadik hatalmi ág, az igazságszolgáltatás rendszerében, jogszerű indok nélkül.

III. Kérelem

Mindezek alapján kérem az Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 41. § (1) bekezdése szerint állapítsa meg a Bjt. 232/J.§ (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.

Budapest, 2013. július 19.

Tisztelettel:

dr. Ábrán József

Mellékletek:

P/1. Jogi szakvizsga – bizonyítvány másolat

P/2. A Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.20.194/2013/4. számú ítélete

P/3. A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 1.M.507/2012/5. számú ítélete

P/4. Felülvizsgálati kérelem